

ЛІКВІДНІСТЬ ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В роботі розглянуто економічну сутність поняття “ліквідність”.

Ключові слова: ліквідність, платоспроможність, ресурси, зобов'язання, грошові кошти

Abstract

The article explains the purpose of liquidity categories and main parameters that characterize this liquidity.

Keywords: liquidity, solvency, resources, liabilities, cash.

Вступ

У ринковій економіці, коли можлива ліквідація підприємства внаслідок банкрутства, одним з найважливіших показників його фінансового стану є ліквідність.

Дослідженню питання оцінки ліквідності підприємства присвячені праці таких вчених, як А. Д. Шеремет, В. В. Зянько, І. Ю. Єпіфанова, О. О. Шапурова, О. О. Терещенко, А. М. Поддєрьогін.

Метою роботи є узагальнення підходів до визначення сутності ліквідності.

Виклад основного матеріалу

Фінансовий стан підприємства з позиції короткострокової перспективи оцінюється показниками ліквідності та платоспроможності. Аналіз економічної літератури та нормативних-правових документів свідчить про наявність різних підходів до трактування сутності ліквідності.

Варіанти трактування вченими-економістами поняття «ліквідність» наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Підходи авторів до визначення “ліквідності”

Автор	Ліквідність - це
Н.М. Давиденко[1]	механізм перетворення фінансових або матеріальних активів у грошові кошти для своєчасного виконання зобов'язань.
А. П. Дорошенко [2]	показник, що характеризує спроможність суб'єкта господарювання проводити розрахунки за своїми зобов'язаннями як за рахунок наявних грошових коштів, так і за рахунок грошових коштів, отриманих від реалізації окремих елементів майна підприємства
Л.А. Лахтіонова[3]	здатність та швидкість перетворення оборотних активів у грошові кошти для погашення поточних зобов'язань як у міру надходження термінів їх сплати, так і прострочених боргів
І. П. Ткаченко[4, с.85]	здатність підприємства перетворювати свої активи в гроші для покриття необхідних платежів
О. Я. Базілінська [5, с. 85]	показник, що характеризує можливість надходження грошових коштів не лише за рахунок реалізації активів, але й за рахунок залучення додаткових зовнішніх коштів
І. О. Школьник [6, с.106]	ступінь покриття боргових зобов'язань підприємства його активами, строк перетворення яких у гроші відповідає строку погашення платіжних зобов'язань
О.Д. Щербань [7]	перевищення оборотних активів над короткостроковими пасивами, що надає можливість підприємству в будь-який момент розрахуватися за своїми зобов'язаннями за допомогою майна, а також спроможність підприємства перетворювати свої активи на гроші без втрати їх ринкової вартості

Основною ознакою ліквідності виступає формальне перевищення (у вартісній оцінці) оборотних активів над короткостроковими пасивами. Чим більшим є це перевищення, тим кращим є фінансовий стан підприємства з позиції ліквідності [8].

Основними функціями аналізу ліквідності підприємств є [9]:

- визначення відповідності цільовим параметрам і потенційним можливостям, виявлення тенденцій, локальних і закономірних змін та їх інтенсивності, впливу факторів на ці зміни;
- визначення різного роду відхилень від норм, диспропорцій, структурних деформацій, можливостей виникнення несприятливих і ризикових ситуацій, їх інтенсивності та динаміки, а також факторів, що на них впливають;
- виявлення потенційних можливостей зміни та розвитку ліквідності та платоспроможності підприємств, притаманних їм явищ і процесів, попередження та нейтралізація відхилень від норм, диспропорцій, структурних деформацій, несприятливих і ризикових ситуацій, виявлення кола регульованих факторів, шляхів і засобів їх реалізації;
- контроль за виконанням прийнятих управлінських рішень, ефективністю використання ресурсів та дотриманням соціальних норм і стандартів.

Поняття ліквідності може співвідноситися з такими складовими:

- з активами підприємства,
- з їх сукупністю («ліквідність балансу»),
- з підприємством як суб'єктом господарювання («ліквідність підприємства»).

Оскільки ліквідність підприємства відображає його здатність розраховуватися за своїми поточними зобов'язаннями наявними оборотними ресурсами шляхом швидкого конвертування їх у грошові кошти, а платоспроможність виявляє здатність підприємства розраховуватися за власними поточними зобов'язаннями лише наявними на підприємстві грошовими коштами та їх еквівалентами. Отже, поняття ліквідності є ширшим, ніж поняття платоспроможності підприємства.

Підприємство вважається ліквідним, а отже і платоспроможним, якщо суми його наявних коштів і інших ліквідних активів, а також можливості швидко мобілізувати кошти з інших джерел достатні для своєчасного погашення боргових і фінансових зобов'язань.

Висновки

Отже, в результаті роботи було висвітлено підходи вчених-економістів до визначення ліквідності підприємства, визначені основні спільні риси та відмінності між ліквідністю та платоспроможністю. Узагальнення існуючих підходів вчених показало, що під ліквідністю розуміють здатність підприємства трансформувати свої активи у грошову форму для покриття необхідних платежів у міру настання їх строків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Давиденко Н. М. Ліквідність та платоспроможність як показники ефективності фінансового менеджменту підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2005. № 2. С. 36–40.
2. Дорошенко А.П. Оцінка ліквідності та платоспроможності в контексті діагностики загального фінансового стану підприємства. Ефективна економіка. 2010. № 3 URL: www.economy.nauka.com.ua.
3. Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання. К.: КНЕУ, 2001. 378 с.
4. Ткаченко І. П. Фінансовий аналіз: консп. лекц. для студ. усіх форм навч. Кам'янське: ДДТУ, 2018. 223 с.
5. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 328 с.
6. Школьник І. О. Фінансовий аналіз. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 368 с.
7. Щербань О.Д. Визначення сутності ліквідності та ділової активності підприємства. Інфраструктура ринку. 2019. Вип. 32. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/32_2019_ukr/40.pdf

8. Єпіфанова І. Ю., Джеджула В. В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум. Вінниця: ВНТУ, 2017. – 143 с.

9. Халатур С. М., Бровко Л. І., Моруга Т. О. Методологія оцінки ліквідності та платоспроможності сільськогосподарських підприємств. Економіка та держава. 2017. №12. С. 56-60.

Голубко Альона Ігорівна – студентка групи МФК-19м, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: fm.2mo15.golubko@gmail.com

Науковий керівник: *Ірина Юрївна Єпіфанова* – д-р. екон. наук, доцент кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Alona I. Golubko – Department of finance and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail fm.2mo15.golubko@gmail.com

Supervisor: *Irina Yu. Yepifanova* – Doctor Econ. Sc., Assistant Professor of Finance and Innovation Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia